การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*

Development of an Instructional Package via Question-based Learningto Support Capacity of Reading Comprehension for Grade 6 students

รันดร ภูงามนิล และณัฐกฤตา นามมนตรี
Rundon Phungamnil and Nattakrita Nammontri
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ประเทศไทย
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 65010184004@msu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) ศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 3) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 12 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง 2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญแบบใช้คำถาม จำนวน 8 ชุดกิจกรรม 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบอัตนัย 2 ข้อ และแบบปรนัย 20 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสถิติ t-test แบบ Dependent Samples t-test

---

*ได้รับบทความ: 9 กรกฎาคม 2568; แก้ไขบทความ: 28 มิถุนายน 2569; ตอบรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2569
Received: July 9, 2025; Revised: June 28, 2026; Accepted: June 30, 2026

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 8 ชุดกิจกรรม และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.61/83.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม; การเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ; นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

Abstract

This study aimed to 1) develop an instructional package via question-based learning to support reading comprehension for Grade 6 students 2) explore the package's efficiency with the criteria at 80/80, and 3) compare the reading comprehension capacity of the students between the pre- and post-package used. The target group were 12 students from Grade 6 students in the academic year 2024, at Kaongiewnongbua School (Kururat Prasit), via purposive sampling for data collection. The research tools were 1) eight lesson plans for reading comprehension within the instructional package via question-based learning. Each plan took 2 hours, 16 hours in total, 2) eight sets of the instructional package via question-based learning, and 3) a test set of reading comprehension capacity, for the learning area of Thai language in Grade 6. The test comprised 2 items of open-ended answers and 20 items of multiple-choice questions. The data were analyzed using efficiency values, mean, standard deviation, and a dependent samples t-test.

The findings were as follows:

1. The developed instructional package consisted of eight learning activity units. The content validity, evaluated by five experts, yielded an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of 1.00, indicating that the instructional package was appropriate and highly consistent with the learning objectives.

2. The instructional package via question-based learning to support reading comprehension for Grade 6 students showed its efficiency at 82.61/ 83.33, within the criteria set at 80/80.

3. Students with the instructional package via question-based learning revealed their achievement in higher than their pre-learning, with the statistical significance at .05.

Keywords: Development of instructional package via question-based learning; Support of reading comprehension capacity; Grade 6 students

1. บทนำ

การอ่านเป็นกระบวนการพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในด้านการแสวงหาความรู้ การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และองค์ความรู้ในศาสตร์ต่างๆ การพัฒนาทักษะการอ่านจึงเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถในการคัดกรอง วิเคราะห์ และประเมินข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) เป็นสมรรถนะสำคัญที่สะท้อนความสามารถของผู้เรียนในการทำความเข้าใจ ตีความ วิเคราะห์ และประเมินเรื่องที่อ่าน ตลอดจนสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ศึกษา เบ็ญจกุล (2565) อธิบายว่า ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) เป็นความสามารถในการทำความเข้าใจ ตีความ วิเคราะห์ และประเมินข้อความที่อ่านใช้ในการพัฒนาตนเองและการดำรงชีวิตในสังคม ตลอดจนสามารถมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ความฉลาดรู้ด้านการอ่านไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการอ่านออกหรือการเข้าใจความหมายของข้อความเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์ใช้ข้อมูลจากการอ่านในการแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิตในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของพงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ (2563, หน้า 1-32) ที่กล่าวว่า การอ่านเป็นความสามารถขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความคิดของผู้อ่าน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ของตนเองให้ก้าวหน้าและพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ดังนั้น ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) จึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ การใช้ชีวิต และการมีส่วนร่วมทางสังคมที่นำไปสู่ความฉลาดรู้ด้านอื่นๆ เช่น ความฉลาดรู้เรื่องสังคมดิจิทัลและเทคโนโลยี ความฉลาดรู้เรื่องสังคมสมัยใหม่ ความฉลาดรู้เรื่องคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพราะข้อมูลข่าวสารในยุคปัจจุบันคนส่วนใหญ่จะรับข้อมูลข่าวสาร

จากการอ่านข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต หนังสือเรียน บทความ วารสาร ล้วนเกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญทั้งนั้น เพราะหากนักเรียนไม่มีทักษะในการอ่านจับใจความสำคัญแล้วจะไม่สามารถใช้ข้อมูลที่อ่านมาอย่างมีวิจารณญาณในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ไม่สามารถวิเคราะห์สรุปผลจากเรื่องที่อ่านได้ สอดคล้องกับจุฬารัตน์ อินทร์อุดม (2561, หน้า 2-3) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่าการอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านในระดับพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนควรมีและเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านในระดับสูงต่อไป แต่การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนด้วยการอ่านอย่างสม่ำเสมอซึ่งจะทำให้ผู้อ่านอ่านได้รวดเร็วและจับใจความได้ถูกต้องเพราะจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้ นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในการถ่ายทอด สิ่งที่อ่านให้ผู้อื่นได้รับรู้ได้ตรงประเด็น ณัฐกานต์ เฟื่องมณี (2564) กล่าวไว้ว่าในการจัดการเรียนการสอนจึงไม่ควรเน้นเพียงเนื้อหาความรู้ทางวิชาการที่ใช้เพียงการจำ แต่ต้องฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านการวิเคราะห์เป็นความคิดรวบยอด การคิดจึงเป็นกระบวนการที่จะให้การศึกษาเชื่องโยมกับสิ่งต่างๆ การสอนคิดหรือสอนให้เกิดทักษะกระบวนการคิดให้ตัวผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งทักษะดังกล่าวครูจึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีความคงทนและสามารถนำมาปรับใช้กับบริบทต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการอ่านจับใจความสำคัญเป็นความฉลาดรู้เพื่อการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้ได้ความคิดรวบยอด

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการอ่านจับใจความสำคัญจะมีความสำคัญต่อนักเรียนเพราะเป็นทักษะเป็นพื้นฐานสำคัญในการอ่านเพื่อความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการอ่านในรายวิชาต่างๆ และการอ่านในขั้นที่สูงขึ้น แต่การอ่านจับใจความสำคัญ ยังพบว่านักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ จากข้อมูลการรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) รายงานผลพบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนยังอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง เห็นได้จากผลการทดสอบรายวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 54.98 และในปีการศึกษา 2566 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 45.27 ซึ่งลดลงจากปีการศึกษาก่อนหน้าร้อยละ 9.71 (โรงเรียนบ้านเก่างิ้วหนองบั่ว (คุรุราษฎร์ประสิทธิ์), 2566) นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับผลคะแนนเฉลี่ยในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับประเทศ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ดังกล่าว ผลการทดสอบสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนยังขาดความสามารถในการวิเคราะห์ ตีความ ประเมินค่า และสรุปความจากข้อความหรือบทอ่านได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งไม่สามารถนำสารสนเทศที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในการตอบคำถามหรือเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของตนได้ ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ตลอดจนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการดำรงชีวิตประจำวัน ที่ต้องอาศัย

ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง

เพื่อเป็นการพัฒนาการอ่านจับใจความของผู้เรียนจึงต้องมีการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและฝึกฝนการคิดอย่างมีระบบ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้รูปแบบการสอนที่สามารถนำมาพัฒนาทักษะการด้านการอ่านจับใจความสำคัญ คือการสอนโดยการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากเป็นเทคนิคการตั้งคำถามที่หลากหลายฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกตั้งคำถามและตอบคำถาม เมื่อผู้เรียนอ่านบทอ่านจากสื่อต่างๆ ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านโดยใช้เทคนิค 5W1H ช่วยกระตุ้นความคิดและหาคำตอบได้อย่างครอบคลุมและสามารถนำไปจับใจความสำคัญของเรื่องเพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เนื้อหาวิชา และเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามตอบคำถามมีกระบวนการต่างๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนเพื่อนำมาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญซึ่งนิตติยา เหง้าโอสา (2563) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม 5W1H เป็นเทคนิคการสอนด้วยการใช้คำถามที่ประกอบด้วย 6 คำถาม ได้แก่ Who (ใคร) What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) และ How (อย่างไร) สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความและช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการถามเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองมุ่งให้นักเรียนสามารถหาความรู้แก้ปัญหาและสรุปแนวคิดหลักได้ด้วยตนเอง การตั้งคำถามดังกล่าวจะทำให้ได้คำตอบในแต่ละประเด็นแต่ละข้อของคำถาม เทคนิค 5W1H จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือปัญหาได้เกือบทุกรูปแบบ เป็นการคิดวิเคราะห์ (Analysis Thinking) ที่ใช้ความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งการใช้คำถามถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ช่วยกระตุ้นกระบวนการคิดการตั้งคำถามที่เหมาะสมจะช่วยให้นักเรียนสามารถมองเห็นประเด็นสำคัญของเรื่องและสรุปความได้ด้วยตนเอง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest–Posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเก่างิ้วหนองบั่ว (คุรุราษฎร์ประสิทธิ์) ตำบลเก่างิ้ว อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ผู้วิจัยปฏิบัติการสอน และเป็นกลุ่มที่มีปัญหาด้านการอ่านจับใจความสำคัญตามผลการประเมินทางการเรียนของสถานศึกษา จึงมีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ 1 เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต อ่านคิด พิจารณาเรื่องสั้น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ชวนอ่าน ชวนคิด อย่างมีพินิจวิจารณญาณ นิทานและเพลงพื้นบ้าน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พินิจวิเคราะห์ แสดงความคิด พิชิตบทความ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เรียงร้อยความคิด วินิจคุณค่า พระบรมราโชวาท แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียงร้อยความคิด พินิจภาษา สารคดีพาเพลิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง เรียงร้อยความคิด พิชิตสารพันประกาศแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง อ่านอย่างรู้คิด พินิจภาษา พิจารณาโฆษณา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง อ่านอย่างสร้างสรรค์ ทันข่าว ทันเหตุการณ์ แผนการจัดการเรียนรู้ได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญแบบใช้คำถาม จำนวน 8 ชุดกิจกรรม ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องสั้น ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 นิทานและเพลงพื้นบ้าน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 บทความ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 พระบรมราโชวาทชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 สารคดี ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 ประกาศ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7 โฆษณา ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 8 ข่าว ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบอัตนัย 2 ข้อ และแบบปรนัย 20 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพโดยการนำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แบบทดสอบได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 0.96 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเก่างิ้วหนองบั่ว (คุรุราษฎร์ประสิทธิ์) โดยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้ อธิบายและชี้แจงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนเข้าใจก่อนดำเนินการทดลอง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ข้อสอบแบบอัตนัย 2 ข้อและแบบปรนัย 20 ข้อ ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง จำนวน 16 ชั่วโมง เมื่อเสร็จสิ้นการสอนในแต่ละแผนนักเรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียนหลังจากดำเนินการสอนครบทั้ง 8 แผน นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญ ข้อสอบแบบอัตนัย 2 ข้อ และแบบปรนัย 20 ข้อ เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์ (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ( ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนและทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test (Dependent) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียน

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สรุปผลดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 8 ชุดกิจกรรม ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยเนื้อหาการอ่านจากสื่อและประเภทงานเขียนที่หลากหลาย ได้แก่ เรื่องสั้น นิทานและเพลง

พื้นบ้าน บทความ พระบรมราโชวาท สารคดี ประกาศ โฆษณา และข่าว ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) เท่ากับ 1.00 แสดงว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 82.61 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 83.33 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.61/83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
คะแนนระหว่างเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมแบบใช้คำถาม (E_1)	80	66.28	2.25	82.61
คะแนนหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมแบบใช้คำถาม (E_2)	30	25.00	1.47	83.33
ชุดกิจกรรมแบบใช้คำถาม (E_1/ E_2) = 82.61/83.33				

จากตารางที่1 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 82.61 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 83.33 แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมประสิทธิภาพ 82.61/83.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p
แบบทดสอบก่อนเรียน	12	30	19.00	2.77	7.56	11	p < .001
แบบทดสอบหลังเรียน	12	30	25.00	1.47			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 19.00 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.77 และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 25.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.47 ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยเนื้อหาการอ่านจากสื่อและประเภทงานเขียนที่หลากหลาย ได้แก่ เรื่องสั้น นิทานและเพลงพื้นบ้าน บทความพระบรมราโชวาท สารคดี ประกาศ โฆษณา และข่าว ซึ่งเป็นสื่อการอ่านที่ผู้เรียนสามารถพบได้ทั้งในบทเรียนและในชีวิตประจำวัน การเลือกใช้เนื้อหาที่หลากหลายดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านอย่างกว้างขวาง และสามารถเชื่อมโยงความรู้จากการอ่านกับสถานการณ์จริงได้มากขึ้น สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) ซึ่งการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ผู้เรียนควรได้รับการ

พัฒนา ผลการตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) เท่ากับ 1.00 แสดงว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามมีลักษณะสำคัญ คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ และค้นหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง โดยใช้คำถามเป็นเครื่องมือกระตุ้นกระบวนการคิด เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะเหตุใด และอย่างไร คำถามเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะองค์ประกอบของเรื่องที่อ่าน เข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ และสรุปใจความสำคัญได้อย่างเป็นระบบ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสุภาพร เหล่ารอด (2565) ที่ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค 5W1H พบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.05 ทั้งนี้เนื่องจากเทคนิค 5W1H ช่วยให้ผู้เรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวอย่างเป็นลำดับและสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ชัดเจนขึ้น

ดังนั้น การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามในการวิจัยครั้งนี้จึงมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน เนื่องจากเป็นชุดกิจกรรมที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมกระบวนการคิดผ่านการตั้งคำถามอย่างเป็นระบบ ผลการวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.61/83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 80/80 แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านกระบวนการเรียนรู้ระหว่างเรียนและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังการเรียนรู้ เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามได้รับการออกแบบตามหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการอ่าน คิด วิเคราะห์ และตอบคำถามด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนได้ฝึกการใช้เทคนิคการตั้งคำถามแบบ 5W1H ได้แก่ Who, What, Where, When, Why และ How ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะองค์ประกอบของเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูล และสรุปใจความสำคัญได้อย่างเป็นขั้นตอน ส่งผลให้

ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ เนื้อหาที่นำมาใช้ในชุดกิจกรรมยังครอบคลุมสื่อการอ่านที่หลากหลาย ทั้งเรื่องสั้น นิทาน บทความ สารคดี ประกาศ โฆษณา และข่าว ซึ่งเป็นสื่อที่ผู้เรียนสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ได้อย่างมีความหมาย ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเชื่อว่าการใช้คำถามเป็นเครื่องมือกระตุ้นการคิดจะช่วยให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และสอดคล้องกับการศึกษาของรวิสรา จิตรบาน (2562) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี วิชาภาษาไทย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.80/85.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งยังส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าการใช้คำถามเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการทำความเข้าใจเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการสรุปสาระสำคัญอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและสามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิผล ผลการวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.00 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.77 ขณะที่หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 25.00 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.47 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามสามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการอ่านและการตอบคำถามเชิงวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่านอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนได้รับการฝึกให้คิดอย่างเป็นระบบโดยใช้เทคนิค 5W1H เป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้สามารถค้นหาสาระสำคัญ แยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็น รวมทั้งเชื่อมโยงเหตุและผลของเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาและสามารถสรุปใจความสำคัญได้อย่างถูกต้องมากขึ้น อีกทั้งชุดกิจกรรมการเรียนรู้ยังใช้สื่อการอ่านที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับบริบทในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น การได้ฝึกอ่านจากสื่อหลาย

ประเภท เช่น ข่าว สารคดี ประกาศ และโฆษณา ช่วยให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญในสถานการณ์จริง และตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านเพื่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิต ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของสิริยากร กระออมแก้ว (2566) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากเทคนิคการตั้งคำถามช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ และเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่จากเรื่องที่อ่าน ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและสามารถสรุปใจความสำคัญได้อย่างถูกต้อง

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียน เนื่องจากช่วยส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ การตีความ และการสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน อันเป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้รายวิชาอื่นรวมทั้งการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประงค์ข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามแสดงเห็นได้ว่าวิธีการสอนนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างรอบด้านไม่ยึดติดกับการคิดแบบใดแบบหนึ่ง การจัดกระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนสามารถแยกแยะ เรื่องราว เหตุการณ์ที่กำหนดได้อย่างเป็นระบบ จากการสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียน พบว่าผู้เรียนให้ความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เรื่องที่อยู่ใกล้หรือเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันที่เป็นเรื่องใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ใน ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาที่แปลกใหม่และไม่คุ้นเคยในการนำมาอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เช่น ข่าว สารคดี ประกาศ โฆษณา และพระบรมราโชวาท ที่ส่วนใหญ่ไม่นิยมนำมาทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ เพราะเป็นเนื้อหาที่สั้นหรือกระชับเกินไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำมาทำเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้อ่านจับใจความสำคัญ เพื่อว่าผู้เรียนจะได้เรียนรู้คำสอนหรือหลักการในเนื้อหาเหล่านั้นและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีในการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้เรียนจะได้รู้ว่าการอ่านข้อมูลเชิงคุณภาพคือการอ่านเชิงวิเคราะห์ แยกแยะ ทำให้สรุปใจความสำคัญได้สามารถตีความหมาย แปลความหมายและขยายความเรื่องที่อ่านได้

ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะและความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ประสบความสำเร็จควรมีการฝึกฝนและพัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐานสู่การคิดขั้นสูง เช่น เทคนิคการตั้งคำถามแบบ 5W1H ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เรียนรู้ด้วยตนเองร่วมกับการเรียนรู้จากธรรมชาติ และ

มีสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพ และความสามารถของนักเรียนที่สามารถนำมาใช้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญได้

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยควรนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านสรุปใจความสำคัญ แบบใช้คำถามไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่นๆ โดยอาจเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมมาจัดทำเป็นชุดกิจกรรมสร้างองค์ความรู้ ซึ่งจะช่วยพัฒนานักเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

1.2 ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศ ในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน โดยให้ผู้เรียนได้แสดงความความสามารถของตนเองออกมาอย่างอิสระทั้งในด้านความรู้ ความคิด และการลงมือปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการด้านสมองเพื่อที่จะได้รับองค์ความรู้อย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามในสาระการเรียนรู้อื่นๆ ตามระดับชั้นต่างๆ

2.2 ควรมีการวิจัยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามกับเรื่องอื่นๆ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างมีเหตุผลความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนผ่านการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ประกอบด้วย Who (ใคร) What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) และ How (อย่างไร) เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการใช้คำถามเป็นฐาน (Question-Based Learning) สามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการตั้งคำถามช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลสำคัญ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ ตีความสาระสำคัญของเรื่อง และสรุปความรู้จากสิ่งที่อ่านได้ด้วยตนเอง เป็นการฝึกการตั้งคำถามเพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านจับใจความสำคัญและวิเคราะห์เนื้อหาเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์เดิม รายละเอียดดังภาพที่ 1

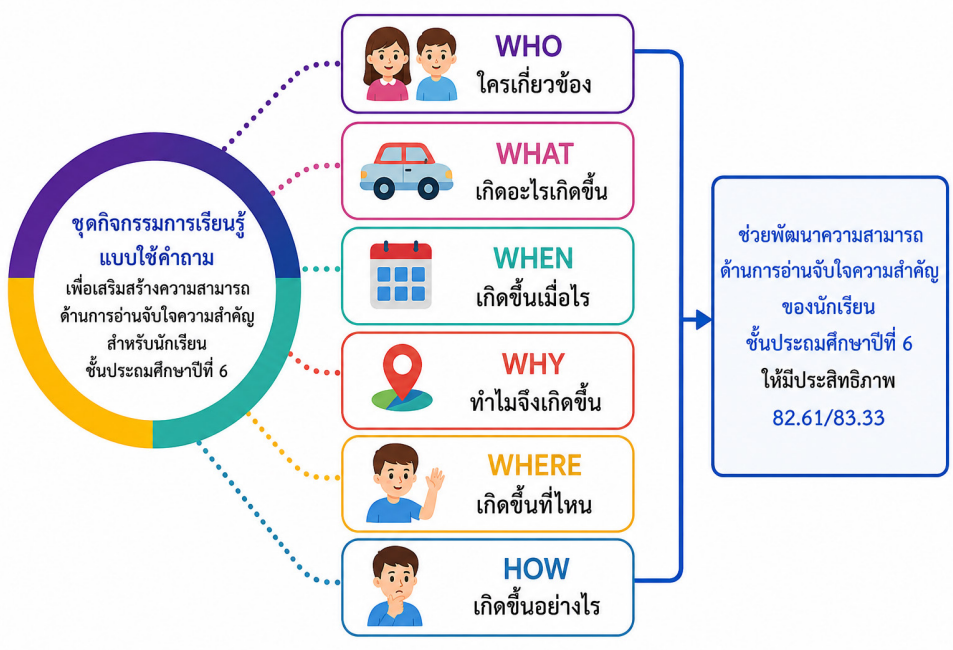

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

จุฬารัตน์ อินทร์อุดม. (2561). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐกานต์ เฟื่องมณี. (2564). *การพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

นิตติยา เหง้าโอสา. (2563). *การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ครูภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคคำถาม 5W1H.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ. (2563). ปัญหาการอ่านในสังคมไทย: บริบทระบบการศึกษาและปัจจัยสนับสนุน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี,* 12(1), 1-32.

โรงเรียนบ้านเก่างิ้วหนองบั่ว (คุรุราษฎร์ประสิทธิ์). (2566). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ของโรงเรียนบ้านเก่างิ้วหนองบั่ว (คุรุราษฎร์ประสิทธิ์).* ขอนแก่น: สำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3.

ศึกษา เบ็ญจกุล. (2565). *การพัฒนาความสามารถในการจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค 5W1H.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สิริยากร กระออมแก้ว. (2566). *การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุภาพร เหล่ารอด. (2565). *การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค 5W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.